

EGY SZÁZALÉK

A DM KFT. ÉS A DMKIK GAZDASÁGI MELLÉKLETE

● Már „csak” a 250 millió hiányzik

Mikor húzzák ki Algyő „méregfogát”?

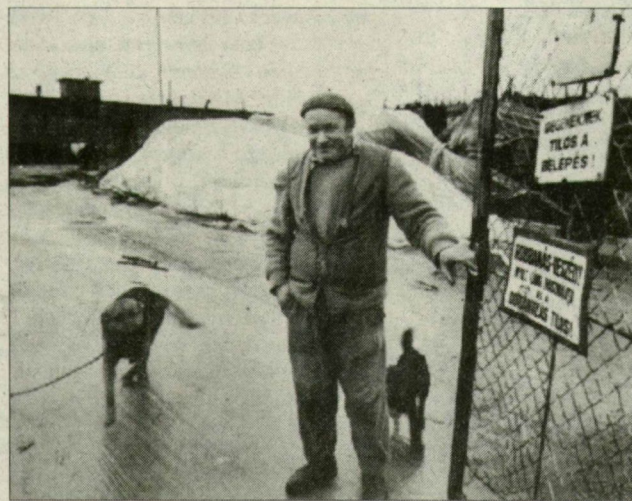
A veszélyes történet még 1982 őszén kezdődött, amikor megalakult a Fémszelekt, hogy ipari- és veszélyes-hulladékokat bontson és osztályozzon, főként a Farki réti telephelyén. Jó üzletnek bizonyult a veszélyes hulladékok felvásárlása, hiszen aki megszabadult a környezetre ártalmas anyagoktól gálánsan fizetett, s nem firtatta, mi lesz a biológiai bomba további sorsa. Feldolgozni, hatastalanítani már sokkal kevésbé tűnt jó üzletnek. A vállalkozás végül felszámolásba torkollott. Az algyői telepet is dobra verték, de olyan bolondot, aki kétezer tonna galvániszap gondját a nyakába vette volna nem találtak.

Az első osztályba sorolt mérgeket tartalmazó hordók időközben szétmállottak, korrodálódtak és a veszélyes lé csak csordogált a Tisza közvetlen közelében. Két esztendeje a környezetvédelmi felügyelőség ugyan elvégeztette a legszükségesebb állagmegóvási munkákat, de időközben ismét alaposan romlott a helyzet. Az időjárás viszontagságainak kitett veszélyes hordók összegyűlnek és ismét folyik a veszélyes lé minden felé. Néhány hónapig még a telep őrzéséről is „megfeledeztek”, pontosabban nem volt rá pénze az önkormányzatnak. Így fordulhatott elő, hogy akadt aki hordókat lopott a telepről. Minden bizonnyal nem volt tisztában vele, életveszélyes például mustot tölteni bele.

– Valami megmozdult Algyőn – keresett meg a napokban Csúri Sándor, az Algyő Városrész Fejlődéséért Alapítvány egyik vezetője.

Több évi hivatalos huzavona után egy világszervezet, a Junior Chamber Hungary szegedi szervezete is a néhány aggodó algyői mellé állt.

– Egy mindenre kiterjedő pályázatot írtunk a nemzetközi ifjúsági kamara nevével fémjelvezve. Felkérésünkre több tucat szakértő is megvizsgálta a mérgelepet. Mit mondjak? Jöttek Pestről, az ELTE-ről és csak döbbenet álltak. Ilyen mérvű környezeti katasztrófát idehaza még a szakemberek is csak ritkán látnak.

Fotó: Schmidt Andrea

Ritkán beszélünk arról, milyen környezeti károkat képes okozni egy-egy ipari üzem, vagy káéfté tevékenysége. Az elmúlt években a klinikai veszélyes hulladékok ügye és az algyői mérgelepel, az egykori fémszelekt Klisszövetkezet galvániszap feldolgozója robbant valóságos bombaként Szegeden. A klisszövetkezet immár évekkel a felszámolás után csak egy kétezer tonnás környezetvédelmi bombát hagyott maga után a Tisza árterében, no meg közel 50 millió adósságot.

tek Pestről, az ELTE-ről és csak döbbenet álltak. Ilyen mérvű környezeti katasztrófát idehaza még a szakemberek is csak ritkán látnak.

Eddig tizenhárom hivatalhoz, szervezethez küldték el a szakértői vélemények nyomán született helyzetelemzést és pályázatot. A hazai minisztériumokon, önkormányzatokon kívül nemzetközi környezetvédelmi szervezetekhez fordultak: segítsenek megakadályozni egy esetleges algyői környezeti katasztrófát.

– Azt már sikerült elérnünk, hogy ismét őrzik a telepet – mondja Csúri úr. – Az is eredmény, hogy a városgondnokság segítségével sikerült megvilágítanunk a főbejáratot. Ha történe valami, legalább este is megközelíthető a telep.

A több éve vajdó ügy mostanában talán új fordulatot vehet. A „környezetünk szeretetét” programként meghirdet

Junior Chamber másfél alatt 104 országban hozott létre tagszervezeteket. A világprogramhoz kapcsolódóan szeretnének megoldást találni a Farki réti környezeti bombára. Algyő híres lesz, vagy inkább hírhedt.

– Két új elemet is tartalmaz az elgondolásunk – mondja a nemzetközi ifjúsági kamara szegedi vezetője, Berta Róbert. – Elsősorban szigorúan törekedtünk arra, hogy több oldalról felmérjük a szakértők, milyen is a valós helyzet.

– Milyen?

– Elkeserítő és persze veszélyessé válhat, ha a kioldódó mérgek a Tiszába kerülnek. A másik fontos újdonság, mi nem úgy képzeljük el, hogy Algyő szabaduljon meg a mérgektől és szállítsuk máshová. A terveink között a végleges ártalmatlanítás, lebontás szerepel, hogy a galvániszappal teli hordók máshol se okozhassanak hasonló veszélyt.

Hogy mibe kerülne mindez? A szakértők számítása szerint legalább 250 millió forintba. Hogy honnan lenne egy egyesületnek negyedmilliárdja akkor, amikor az elmúlt években sem a környezetvédelmi felügyelőség, sem az önkormányzat nem bírt a problémával?

– Azt szeretnénk, ha ez a veszély nem egymásnak ugrasztaná az érdekelteket, hanem éppen fordítva, összekovácsolná – mondja Csúri Sándor. – Arra számítunk, hogy a környezetvédelmi alpból, némi önkormányzati pénzből és persze közadakozásból elkezdhetne szaporodni a szükséges pénz.

Aki anyagi segítséget szeretne nyújtani, az az Algyő Városrész Fejlődéséért Alapítvány számlájára fizethet be. S ha a 250 milliót nem is, de valamicske segítséget mégis csak tudnak nyújtani azok, akik szívükön viselik a környezet sorsát.

– Akad olyan algyői cég, amelyik máris jelezte, hajlandó több százezer forinttal támogatni akciókat.

A Tisza közelében megbúvó mérgelepen egyelőre minden csendes. A hordókat azonban a téli csendben tovább „eszi” a fagy. A tavasztól, az esőktől félnek most a szakemberek.

– Senki sem lát igazán tisztán, mekkora is a kár. Ha eltűnnének végre a veszélyes hordók, akkor derülne csak ki, mennyibe kerül majd a talaj fertőtlenítése, cseréje.

Lassan évtizedes ügy lesz az algyői mérgelepeletről. Továbbra is figyelmeztető jel, hogy mire képes néhány felelőtlen vállalkozó. Ma már senki sem akar bűnösöket keresni. Az algyőiek most már egyre hangosabban az összefogást sürgetik: ha egyszer valaki bombát talál a kertjében, nem azt kell firtatnia, ki tette oda, hanem közös erővel meg kellene végre szabadulni az átoktól.

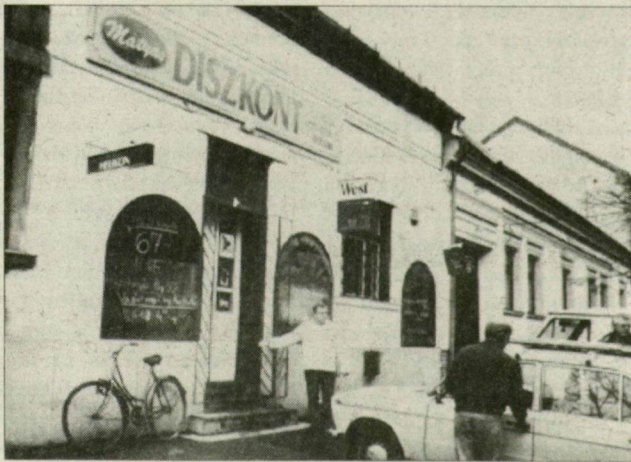
Rafal Gábor

Visszhangok és programok

Természetesen még mindig Békési. Lemondásával van tele a sajtó, az amúgy is gyengélkedő, mások szerint mélyrepülő Budapesti Értéktőzsdét is alaposan megviselte a hét elején a pénzügyminiszter távozása. A tőzsde tehát klasszikus reakcióval válaszolt a levegőben lógása ellenére is némiképp váratlan történésre. Szinte minden részvény árfolyama esett, illetve árcsökkenése tovább folytatódott, s olyan is akadt egy kötés erejéig, hogy megfeleződött az egy tőzsdennappal korábbi ár. Ez pedig elég félelmetes. Még közönség is volt, a látogatótérben a szokásosnál többen követték figyelemmel az üzletkötéseket, bár inkább csak a veszteségeiket számolhatták. Nyerni csak az tudott, aki már korábban túl adott papírjait, s most csak veregethette saját, vagy brókere vállát a jó döntésért. Azután itt vannak a külföldi visszhangok. Szinte kivétel nélkül negatívak. Az senki sem állítja, hogy ezután már csak rosszabb lehet, de a Békési programra felesküdt koalíció állásai tovább gyengülhetnek. Különösen tanácstalan a kistestvér, az SZDSZ, amelyik hiába hangsúlyozza, hogy programmal és nem személyekkel kötött koalíciót, ez azért már nem az igazi. Az pedig önámítás, hogy a pénzügyminiszter nélkül is következetesen végig lehet vinni a nevével fémjelzett irányvonalat, amely nem is olyan régen még annyira megfelelt az SZDSZ-nek, hogy gyakorlatilag feltételek nélkül mögé állt. Február végéig természetesen még lesz Békési, be is terjeszt néhány törvényjavaslatot – többek között például a privatizációs törvényét – de már nem várható el túl sok meggyőződés az ex jelzővel illetett minisztertől.

Kacsir András

Mátyásból áruház

Bicikli a Mátyás előtt. Ugyanaz a vendégekör? (Fotó: Gyenes Kálmán)

A váltásra, az ötlet megvalósítására, mármint arra, hogy a „korcsmahivatalból” áruház legyen, az élet kényszerítette rá a tulajdonost. Személye Szeged szerte ismert, hiszen nem más ő, mint az egykori focista, a tőzsdés Alsóvárosi „Dom”, vagy ahogyan közeli barátai emlegetik, a „Kocsmáros”. Domonkos Lajos, mert róla van szó, annak idején, bohó ifjoncként nem gondolta, hogy valaha is a kereskedelemben találja meg boldogulását, hiszen a MÁV „Íróasztalt”, biztos megélhetést biztosított számára.

Mégis váltott...

– Neked aligha kell bizonygatnom, hogy mennyire imádtam a focit, mi mindenre képes voltam a városrész csapatáért – célzott az egymás ellen játszott, a mindig nagy csatákat hozó Alsóváros-UTC meccsre. – Amikor befejeztem az aktív játékot, sokáig edzősködtem „szülőföldem” klubjánál, ám a betegségem közbeszólt, leparancsolt a pályáról. Ekkor a MÁV-tól is elkészöntem, asztaloskodtam, majd belekóstoltam a vendéglátásba, és itt, a Mátyás vendéglőben pincéreskedtem. Később, sajnos, fiatalon rokkant nyugdíjas lettem, s akkor fordult meg a fejemben, a fizikai munka helyett valami mást kellene csinálnom.

Várakozott és figyelt, így ötlött szemébe, hogy volt munkahelyét privatizálják. Több se kellett, neki, megvásárolta a közismert vendéglátó egységet.

– Szólidan, de „ment a bolt”, megváltozott korábbi jellege, és csak úgy, mint hajdanán, megint kedvenc szórakozóhelye lett az alsóvárosiaknak – idézte fel a boldog időket. – Másfél éve viszont életbe lépett az a rendelet, miszerint oktatási intézmény közelében, kétszáz méteren belül csak akkor működhet vendéglő, ha nyitástól zárásig meleg-

Igencsak meglepődtek a törzsvendégek, amikor tudomásukra jutott, hogy az alsóvárosi híres-hírhedt Mátyás vendéglő, mint olyan, megszűnik létezni, mert diszkontáruházzá alakul. December eleje óta, a környékbellek örömeire, a „bolt” bőséges áruválasztékkal áll a betérok rendelkezésére, s ami nál, elszenvedő világunkban egyáltalán nem mellékes, az átlagárnál olcsóbban vásárolhatnak a nyugdíjasok, a szerény jövedelemmel rendelkezők is.

konyhát is üzemeltet, és semmilyen játékoszköz – flipper, biliárd, stb. – nem lehet a helyiségekben.

● Ekkor adtat rá a fejed, hogy a kocsmárosból élelmiszer kereskedővé avaszsálsz...

– Nemi előgyakorlatom ebben is volt, mert előzőleg pincéboltot nyitottunk a házban. Nem sokáig töprengtünk feleségemmel, hanem a lehető leggyorsabban nekiláttunk az átalakításnak.

– Sportmultnak, a nagy ismeretségnek köszönhetően, viszonylag gyorsan kialakult a vevőkör – árulta el, mily hamar népszerűvé vált a Mátyás diszkont. – Olyanok is visszajárnak, akik annak idején a kocsmában voltak állandó vendégek. A viszonteladók is sűrűn megfordulnak, de betérnek „Domihoz” egy jó szóért a barátok, mások tíz deka felvágottért, egy szelet kenyérért, szóval nagyon sokan itt vásárolják meg a mindennapi betevőt, vagy hetekre előre a háztartás nélkülözhetetlen élelmiszer és vegyi kellékeit.

Gyürki Ernő

